

Editörden

Güvenlik Çalışmaları Dergisi'nin 25. Cilt 1. Sayısını kapsamlı bir içerikle okuyucuya sunuyoruz. Derginin bu sayısında, toplam dört makale yer almaktadır.

Sayının ilk makalesi olan “Yapısal Şiddet Bağlamında Başarısız Devletler ve Terörizm İlişkisi: Yemen ve Suriye Örnekleri” başlıklı yazı Rabia Güngörsen ve Doç. Dr. Güngör Şahin tarafından kaleme alınmıştır. Bahse konu makalenin amacı, Johan Galtung'un yapısal şiddet teorisi çerçevesinde başarısız devletler ve terörizm arasındaki ilişkiyi inceleyerek literatüre katkı sunmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve Kırılgan Devlet Endeksi, Küresel Terörizm Veri Tabanı ve İnsani Gelişim Endeksi veri tabanlarından istifade edilmiştir. Çalışma kapsamında devletlerin bünyesinde ortaya çıkan yapısal şiddetin önlenememesi nedeniyle başarısız devletlerin ortaya çıkması neticesinde terörizmi üretmesi olasılığının daha yüksek olduğu hipotezi savunulmaktadır. Bu bağlamda, Yemen ve Suriye'de iç savaşın başlamasıyla beraber toprakların tamamında siyasi kontrolün sağlanamaması ve kolluk kuvvetlerinin güç gösterememesi, kamu hizmetlerinin adaletsiz dağılımı ve ağır insani krizlerin yaşanması neticesinde başarısızlığa sürüklenerek terörizmi üretme/ihraç etmesinin uluslararası güvensizliğe neden olduğu bulgularına ulaşılmıştır.

Sayının ikinci makalesi Dr. Araştırma Görevlisi K. Betül Biçen Gören tarafından yazılan “Sınır Güvenliği Paradigmalarının Değişimi Ekseninde Türkiye'nin Sınır Güvenliği” başlıklı yazıdır. Bahse konu yazıda, sınır güvenliği kavramında yaşanan dönüşümün teknolojik gelişmeler ekseninde yeni sınır güvenliği anlayışına etkileri Türkiye örneği üzerinden değerlendirilmektedir. Bu çalışma Türkiye'nin yeni sınır güvenliği anlayışının sadece sert güce dayalı dar bir perspektiften değil; siyasi, sosyal ve toplumsal güvenliği de içerisine alan geniş bir perspektiften sınır güvenliğine yönelik politikalar yürüttüğünü ortaya koymaktadır. Ayrıca bu çalışmada Türkiye'nin sınır güvenliği çerçevesinde gerçekleştirmiş olduğu savunma sanayi alanındaki millileştirme hareketinin etkileri üzerinde durularak; Türkiye'nin akıllı sınır güvenlik sistemleriyle geliştirdiği yeni sınır güvenliği anlayışına yer verilmektedir.

Bu sayıda yer alan üçüncü makale, Dr. Öğretim Üyesi Kenan Şahin tarafından kaleme alınmıştır. “Küresel Hukuki Boyutuyla Denizde Terörizm” başlıklı çalışma, siyasi ve ideolojik amaçlarla bilinçli şiddet kullanarak korku yaymakla özdeşleşen terörizmin nadir de olsa denizler ve limanlardaki hedeflere yönelebildiğini ifade etmektedir. Bu bağlamda petrol tankerleri ve kimyasal tankerler, konteyner ve kuru yük gemileri gibi ticari gemiler, yolcu ve diğer sivil gemiler ya da savaş gemileri, deniz altı kabloları, denizden geçen enerji boru hatları veya kıyı tesisleri gibi unsurların hedef olabildiği vurgulanmaktadır. Makalede bu tehditle-

re karşı uluslararası topluluğun küresel güvenliği sağlamak adına şimdiye kadar yasal zeminde aldığı önlemlerin yeterliliği değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda denizdeki terör eylemlerinin geleneksel terörizmden siyasi ve ideolojik bağı koparılmadan; ancak aynı zamanda denizlerin kendine özgü koşullarına göre değerlendirildiği takdirde hukuki tedbirlerin etkili olacağı vurgulanmaktadır.

Sayının son makalesi Özlem Acar tarafından yazılan “Kuruluşundan Bugüne Lübnan Hizbullah’ı: Lübnan’a Verdikleri ve Lübnan’dan Aldıkları” başlıklı yazıdır. Bahse konu yazı,

Hizbullah’ın, Lübnan’da 1982’de kuruluşundan itibaren, ülkenin iç ve dış politika sahnelerinde oynadığı rol, aldığı kararlar, bu kararların Lübnan’a etkileri ve bu bileşenlerin Lübnan’ın günümüzdeki pozisyonunun oluşmasına katkılarını incelemektedir. Makalede ifade edildiği üzere, Lübnan gibi çok sayıda farklı mezhebin bulunduğu bir ülkede taban düzeyinde var olan zararsız ayrılıklar, bazı mezhepleri temsil eden oluşumların güç kazanmasıyla siyasi sorunlar haline getirilerek belirginleşmekte ve sistemin tümünü tehdit eder hale gelmektedir. Bu koşullara bağlı olarak; denetim mekanizmalarında bütünlük sağlanamaması, üst kimliğin tam anlamıyla yerleşmemesi ve birbirini izleyen krizlerin yaşanması sebepleriyle Hizbullah gibi devlet altı bir aktörün, sahip olduğu gücün ve ülkedeki otorite boşluğunun etkisiyle çoğu zaman devlet üstü bir role büründüğü görülmektedir. Bu çalışmada kuruluşundan günümüze Lübnan’da yaşanan en önemli olaylarda kilit pozisyonda bulunan Hizbullah’ın manevralarının Lübnan siyasi, sosyal ve ekonomik yapısına etkileri ele alınmıştır. Ayrıca silahlı, sosyal, ekonomik ve siyasi gücü sayesinde iç politikada belirleyici, dış politikada ise karar alıcı pozisyona gelme süreci de incelenmiştir.

Bu vesileyle şunu yeniden hatırlatmak isteriz ki önümüzdeki sayı için değerlendirilmek üzere makaleler dergimize Dergipark sayfamız üzerinden (<https://dergipark.org.tr/tr/pub/gcd>) iletilebilir.

Güvenlik Çalışmaları Dergisi’nin bu sayısına katkı sunan yazarlara ve hakemlere teşekkür ediyor; mevcut sayıda yer alan çalışmaların akademik literatüre katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Gelecek sayımızda yeniden buluşmak dileğiyle; iyi okumalar dileriz.

Oğuzhan Yanarışık